

วิเคราะห์คำตัดสินศาล : Analysis of Judicial Decision

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6389/2560 (ผลโดยตรงของความผิดฐาน ร่วมกันกระทำอนาจารเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย)*

Supreme Court Judgement Number 6389/2560 (A Direct Consequence of Mutually Committing an Act of Indecency Causing Death)

วิวรรณ ดำรงค์กุลนันท์**
Wiwat Damrongkulnan

บทคัดย่อ

ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6389/2560 ผู้ตายอายุ 15 ปีเศษ กำลังขบถจกักรยานยนต์อยู่ จำเลยทั้งสองได้ขบถจกักรยานยนต์ไล่ตามเพื่อที่จะข่มขืนกระทำชำเราผู้ตาย โดยจำเลยทั้งสองได้แซงเบียดจนรถจักรยานยนต์ของผู้ตายล้มลงข้างถนนเป็นเหตุให้ผู้ตายหมดสติ แล้วจำเลยทั้งสองถอดกางเกงผู้ตายลงมาถึงหัวเข้า แต่มีรถจักรยานยนต์คันอื่นผ่านมา จำเลยทั้งสองจึงรีบขบถจกักรยานยนต์ออกไปจากจุดเกิดเหตุ การกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นเหตุให้ผู้ตายได้รับบาดเจ็บและถึงแก่ความตายจากการติดเชื้อในกระแสโลหิตจากภาวะแทรกซ้อน

คดีนี้ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ความตายของผู้ตายเป็นผลโดยตรงอันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันทำร้ายผู้ตายจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายโดยไม่มีเจตนาฆ่า ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 วรรคแรก ประกอบมาตรา 83 แต่มิใช่ผลโดยตรงอันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสอง

* วันที่รับบทความ (Received): 28 กรกฎาคม 2562; วันที่แก้ไขบทความ (Revised): 16 กันยายน 2562; วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): 20 กันยายน 2562

** นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อาจารย์ประจำสาขากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

Lecturer in Criminal Law and Justice Administrative, School of Law, Mae Fah Luang University

E-mail: wiwat.dam@mfu.ac.th

ร่วมกันกระทำอนาจารผู้ตาย ดังนั้น จำเลยทั้งสองจึงไม่มีความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจาร เป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 278, 280 (2) ประกอบมาตรา 83 คงมีความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารผู้ตาย ตามมาตรา 278 ประกอบมาตรา 83 เท่านั้น

คำสำคัญ: ความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย, ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล, ผลโดยตรง

Abstract

According to the Supreme Court Judgement Number 6389/2560, the 15-year-old deceased was driving a motorcycle. The two defendants drove a motorcycle in order to rape the deceased. The defendants overtook the motorcycle of the deceased and therefore causing the victim to lose consciousness because of the crash. The two defendants removed the pants of the deceased down to the knees but there were other motorcycle coming through. The defendants quickly drove the motorcycle away from the scene. The actions of both defendants caused the injury and the death of the person injured due to bloodstream infections.

In this case, the Supreme Court ruled that the death of the deceased was a direct consequence of the defendants' conducts which cause death to the other person by inflicting injury upon the body of such person without intent to cause death in accordance with Section 290 paragraph 1 in conjunction with Section 83 of the Penal Code. However, this conduct was not a direct consequence of indecency, causing death to others in accordance with Section 278, 280 (2) in conjunction with Section 83. Therefore, both defendants were found guilty of a charge of doing an indecent act in accordance with Section 278 in conjunction with Section 83 only.

Keywords: Mutually committing an act of indecency causing death, Causation, Direct consequence

1. บทนำ

ข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6389/2560 โดยสรุปมีอยู่ว่า ขณะเกิดเหตุผู้ตายอายุ 15 ปีเศษ กำลังขับรถจักรยานยนต์อยู่ จำเลยทั้งสองได้ขับรถจักรยานยนต์ไล่ตามเพื่อที่จะชนขึ้นกระแทกฆ่าเราผู้ตาย โดยจำเลยทั้งสองได้แข่งเบียดจนรถจักรยานยนต์ของผู้ตายล้มลงข้างถนนเป็นเหตุให้ผู้ตายหมดสติ แล้วจำเลยทั้งสองถอดกางเกงผู้ตายลงมาถึงหัวเข้า แต่มีรถจักรยานยนต์คันอื่นผ่านมา จำเลยทั้งสองจึงรีบขับรถจักรยานยนต์ออกไปจากจุดเกิดเหตุ ต่อมาผู้ตายถูกส่งไปรักษาตัวที่โรงพยาบาล ผู้ตายมีบาดแผลถลอกตามลำตัว บาดแผลที่ศีรษะกะโหลกศีรษะแตกกร้าว และมีภาวะแท้งลูกจากยาที่ใช้รักษาอาการทางสมอง ผู้ตายรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลตลอดมา จนกระทั่งถึงแก่ความตายเนื่องจากการติดเชื้อในกระแสโลหิตจากภาวะแทรกซ้อน

จุดที่น่าสนใจของคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้อยู่ตรงที่ ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา 2 ฐาน ดังนี้

ฐานที่หนึ่ง ร่วมกันกระทำความผิดเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 278¹, 280 (2)² ประกอบมาตรา 83³

ฐานที่สอง ร่วมกันทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายโดยไม่มีเจตนาฆ่า ตามมาตรา 290 วรรคแรก⁴ ประกอบมาตรา 83

¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 (เดิม) “ผู้ใดกระทำความผิดที่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีโดย ชุ่เชิญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดย ทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

หมายเหตุ: ในขณะที่จำเลยทั้งสองกระทำความผิดและในขณะที่ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกามี คำพิพากษานั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 มีเพียง 1 วรรคเท่านั้น คำพิพากษาศาลอุทธรณ์และ ศาลฎีกาจึงปรับบทมาตรานี้โดยไม่ได้ระบุวรรค แต่ในปัจจุบัน มาตรานี้ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีถึง 4 วรรค ด้วยกัน ทั้งนี้ โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562

² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 280 (2) “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 278 หรือมาตรา 279 เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต”

³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 “ในกรณีความผิดใดเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่ สองคนขึ้นไป ผู้ที่ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นเป็นตัวการ ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้น”

⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 วรรคแรก “ผู้ใดมิได้มีเจตนาฆ่า แต่ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุ ให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี”

เป็นกรณีการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท จึงลงโทษฐานร่วมกันกระทำอนาจารเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามมาตรา 278, 280 (2) ประกอบมาตรา 83 ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามมาตรา 90⁵

แต่ศาลฎีกาได้วินิจฉัยว่า การที่ผู้ตายถูกจำเลยทั้งสองขับรถจักรยานยนต์แข่งเบียดจนรถจักรยานยนต์ของผู้ตายล้มลง เป็นเหตุให้ผู้ตายได้รับบาดเจ็บและถึงแก่ความตายจากการติดเชื้อในกระแสโลหิตจากภาวะแทรกซ้อนนั้น ความตายของผู้ตายมิใช่ผลโดยตรงอันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำอนาจารผู้ตาย จำเลยทั้งสองจึงมีความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารตามมาตรา 278 เท่านั้น ที่ศาลอุทธรณ์ปรับบทลงโทษจำเลยทั้งสองตามมาตรา 280 (2) จึงเป็นการไม่ชอบ พิจารณาแก่เป็นว่า ให้ยกฟ้องในความผิดตามมาตรา 280 (2) และให้ลงโทษจำเลยทั้งสองใน 2 ฐานความผิด ดังนี้

ฐานที่หนึ่ง ร่วมกันกระทำอนาจารผู้อื่น ตามมาตรา 278 ประกอบมาตรา 83

ฐานที่สอง ร่วมกันทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายโดยไม่มีเจตนาฆ่าตามมาตรา 290 วรรคแรก ประกอบมาตรา 83

เป็นกรณีการกระทำกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท จึงลงโทษฐานร่วมกันทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายโดยไม่มีเจตนาฆ่าตามมาตรา 290 วรรคแรก ประกอบมาตรา 83 ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามมาตรา 90

ผู้เขียนเห็นว่าศาลฎีกาได้วินิจฉัยเรื่อง “ผลโดยตรง” ไว้อย่างน่าสนใจ จึงเขียนบทความนี้ขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์หลักอยู่ 2 ประการ ประการที่หนึ่ง เพื่อให้ผู้อ่านทราบถึงหลักการปรับใช้ “ผลโดยตรง” และประการที่สอง เพื่อวิเคราะห์ว่าเหตุใดศาลฎีกาจึงวินิจฉัยว่าความตายของผู้ตายมิใช่ผลโดยตรงอันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำอนาจารผู้ตาย

2. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6389/2560 (ฉบับย่อ)⁶

“ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันในชั้นฎีการับฟังเป็นยุติได้เบื้องต้นว่า ตามวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุในฟ้อง ขณะที่น่าสาวช่อฟ้า ผู้ตาย อายุ 15 ปีเศษ ขับรถจักรยานยนต์ผ่านหมู่บ้านสกปรกเพื่อไปหานายนนทวัฒน์ มีคนร้ายขับรถจักรยานยนต์ไล่ตามและเบียดจนรถจักรยานยนต์ของผู้ตายล้มลงข้างถนนเป็นเหตุให้ผู้ตายหมดสติ แล้วคนร้ายถอดกางเกงผู้ตายลงมาถึงหัวเข้า ขณะเกิดเหตุผู้ตายโทรศัพท์บอกให้นายนนทวัฒน์ทราบว่ามีคนร้ายขับ

⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 “เมื่อการกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด”

⁶ ศาลฎีกา, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6389/2560 [ออนไลน์], 28 กรกฎาคม 2562. แหล่งที่มา <http://deka.supremecourt.or.th/search>

รถจักรยานยนต์ไล่ตามมา แล้วผู้ตายส่งเสียงกรีดร้องและเสียงสัญญาณโทรศัพท์ของผู้ตายขาดหายไป นายณนทวัฒน์กับพวกจึงออกติดตามหาผู้ตายจนกระทั่งไปพบผู้ตายนอนหมดสติอยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุ ผู้ตายถูกส่งไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลสุรินทร์ ผู้ตายมีบาดแผลถลอกตามลำตัว บาดแผลที่ศีรษะ กะโหลกศีรษะแตกร้าว และมีภาวะแท้งลูกจากยาที่ใช้รักษาอาการทางสมอง ผู้ตายรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลตลอดมา จนกระทั่งวันที่ 1 มีนาคม 2558 จึงได้ถึงแก่ความตายเนื่องจากการติดเชื้อในกระแสโลหิตจากภาวะแทรกซ้อน หลังเกิดเหตุ เจ้าพนักงานตำรวจตรวจสถานที่เกิดเหตุพบใบเสร็จรับเงินค่าขายข้าวเปลือกของบริษัทโรงสีทรัพย์อนันต์จำกัด ตกอยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุ และคืนเกิดเหตุ จำเลยทั้งสองกับพวกร่วมวงดื่มสุราที่บ้านของนายสุจันทรหรือโอ ที่หมู่บ้านสกร้อม นายพิเชฐหรือโอ๊ตและนายโกวิทหรือก๊อต ซึ่งนั่งร่วมวงดื่มสุรากับจำเลยทั้งสองให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานตำรวจว่า ช่วงเวลาเกิดเหตุ จำเลยทั้งสองใช้รถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะออกไปด้วยกันประมาณ 20 นาที จึงกลับมา

มีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสองว่า จำเลยทั้งสองเป็นคนร้ายกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์หรือไม่ เห็นว่า หลังจากเกิดเหตุ เจ้าพนักงานตำรวจทำการสืบสวนทราบว่า ในช่วงเวลาใกล้กับเวลาเกิดเหตุ จำเลยทั้งสองกับพวกนั่งร่วมวงดื่มสุราอยู่ที่บ้านของนายสุจันทรซึ่งเป็นเส้นทางที่ผู้ตายขับรถจักรยานยนต์ผ่านมา จึงสอบถามเหตุการณ์จากนายโกวิทและนายพิเชฐ ได้ความว่าช่วงเวลาเกิดเหตุจำเลยทั้งสองขับรถจักรยานยนต์ออกจากบ้านของนายสุจันทรไปประมาณ 20 นาที ตอนแรกจำเลยทั้งสองปฏิเสธว่าไม่รู้เรื่อง แต่เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจนำใบเสร็จรับเงินค่าขายข้าวเปลือก ซึ่งตรวจยึดได้จากที่เกิดเหตุและภาพจากกล้องวงจรปิดขณะจำเลยนำข้าวเปลือกไปขายที่โรงสีทรัพย์อนันต์ให้จำเลยทั้งสองดู จำเลยทั้งสองจึงยอมรับว่า ก่อนเกิดเหตุจำเลยทั้งสองเห็นผู้ตายขับรถจักรยานยนต์ผ่านหน้าบ้านของนายสุจันทรตามลำพัง จำเลยที่ 2 จึงชวนจำเลยที่ 1 ขับรถจักรยานยนต์ไล่ติดตามไปเพื่อจะข่มขืนกระทำชำเราและเบียดเบียนรถจักรยานยนต์ของผู้ตายล้มลง แล้วลงจากรถไปถอดกางเกงผู้ตาย แต่มีรถจักรยานยนต์คันอื่นผ่านมา จำเลยทั้งสองจึงรีบขับรถจักรยานยนต์กลับไปยังกลุ่มเพื่อนที่นั่งดื่มสุรา

ดังนั้น แม้โจทก์และโจทก์ร่วมทั้งสองไม่มีประจักษ์พยานที่รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะเกิดเหตุมายืนยันว่าจำเลยทั้งสองเป็นคนร้ายที่ขับรถจักรยานยนต์ไล่ตามและกระทำอนาจารผู้ตาย แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ซึ่งจำเลยทั้งสองมิได้โต้เถียงรับฟังเป็นยุติได้ว่า ก่อนเกิดเหตุจำเลยทั้งสองนำข้าวเปลือกไปขายที่โรงสีทรัพย์อนันต์ หลังเกิดเหตุ เจ้าพนักงานตำรวจตรวจสถานที่เกิดเหตุพบใบเสร็จรับเงินค่าขายข้าวเปลือกซึ่งทางโรงสีออกให้แก่จำเลยที่ 1 ตกอยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุ ประกอบกับโจทก์มีนายโกวิทและนายพิเชฐ เป็นพยานแวดล้อมเบิกความสอดคล้องกันว่า ช่วงเวลาเกิดเหตุจำเลยทั้งสองขับรถจักรยานยนต์ออกจากบ้านนายสุจันทรไปประมาณ 20 นาที แล้วจึงขับรถกลับมา สอดคล้องกับข้อเท็จจริงตามคำรับสารภาพของ

จำเลยทั้งสอง แม่พนักงานสอบสวนมิได้จัดให้มีการตรวจพิสูจน์คราบอสุจิและน้ำอสุจิที่พบในช่องคลอดของผู้ตายเป็นของบุคคลใด แต่เมื่อนำเอาคำรับสารภาพของจำเลยทั้งสองมารับฟัง ประกอบกับพยานแวดล้อมกรณีดังกล่าวแล้ว เห็นว่า พยานหลักฐานของโจทก์และโจทก์ร่วมทั้งสอง มีน้ำหนักมั่นคงเพียงพอที่จะรับฟังได้อย่างแน่ชัดว่าจำเลยทั้งสองเป็นคนร้ายรายนี้ ส่วนฎีกาของจำเลยทั้งสองประการอื่น ๆ ล้วนแต่เป็นเรื่องรายละเอียดที่ไม่ทำให้คำวินิจฉัยข้างต้นเปลี่ยนแปลงไปได้ จึงไม่ต้องวินิจฉัยต่อไป ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดฐานร่วมกันทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายโดยไม่มีเจตนาฆ่า และร่วมกันกระทำอนาจารผู้อื่นโดยใช้กำลังประทุษร้าย และให้ร่วมกันขูดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วมทั้งสองมานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยทั้งสองฟังไม่ขึ้น

แต่ที่ศาลอุทธรณ์ปรับบทลงโทษจำเลยทั้งสองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 280 (2) อันเป็นบทหนักในความผิดฐานกระทำอนาจารจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตายนั้น เห็นว่า การกระทำอนาจารอันเป็นความผิดและถูกลงโทษตามมาตรา 280 นั้น จะต้องได้ความว่าผลของความตายของผู้ถูกกระทำอนาจารเกิดจากการกระทำอนาจาร แต่ข้อเท็จจริงในคดีนี้ได้ความว่า ผู้ตายถูกจำเลยทั้งสองขบถจักรยานยนต์แขงเบียดจนรถจักรยานยนต์ของผู้ตายล้มลงจนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บและถึงแก่ความตายจากการติดเชื้อในกระแสโลหิตจากภาวะแทรกซ้อน ความตายของผู้ตายย่อมมิใช่ผลโดยตรงอันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำอนาจารผู้ตาย จำเลยทั้งสองจึงมีความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 เท่านั้น ที่ศาลอุทธรณ์ปรับบทลงโทษจำเลยทั้งสองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 280 (2) จึงเป็นการไม่ชอบ แม้จำเลยทั้งสองมิได้ยกปัญหาดังกล่าวขึ้นอ้างในฎีกาของจำเลยทั้งสอง แต่เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยซึ่งศาลฎีกายกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 จึงเห็นสมควรปรับบทลงโทษเสียใหม่ให้ถูกต้อง

พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 280 (2) และให้ลงโทษในความผิดฐานร่วมกันทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายโดยไม่มีเจตนาฆ่าตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 วรรคแรก ประกอบมาตรา 83 อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกจำเลยทั้งสองคนละ 15 ปี เมื่อลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 แล้ว คงจำคุกจำเลยทั้งสองคนละ 10 ปี นอกจากที่แก้ไข้ไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์”

3. หลักการปรับใช้ “ผลโดยตรง”

โดยหลักแล้ว เมื่อบุคคลมีการกระทำแล้วเกิดผลขึ้น บุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น แต่ในบางกรณีบุคคลนั้นก็ไม่ต้องรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น หากผลที่เกิดขึ้นนั้นไม่สัมพันธ์กับการกระทำ⁷ จึงเกิดหลักที่ว่า บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาต่อเมื่อ “มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล” (Causation)⁸

ในการวินิจฉัยว่า “มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล” หรือไม่นั้น มีหลักดังนี้

(1) หากผลนั้นเป็น “ผลโดยตรง” (Direct Consequence) ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบในผลนั้น หากไม่ใช่ “ผลโดยตรง” ผู้กระทำก็ไม่ต้องรับผิดชอบในผลนั้น

ทั้งนี้ “ผลโดยตรง” คือผลตาม “ทฤษฎีเงื่อนไข” (The Condition Theory)¹⁰

(2) หากผลนั้นทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบในผลนั้นต่อเมื่อผลนั้นเป็น “ผลโดยตรง” และเป็น “ผลธรรมดา” (Ordinary Consequence) หากไม่ใช่ “ผลโดยตรง” หรือเป็น “ผลโดยตรง” แต่ไม่ใช่ “ผลธรรมดา” ผู้กระทำก็ไม่ต้องรับผิดชอบในผลนั้น

ทั้งนี้ “ผลธรรมดา” คือผลตาม “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม” (The Adequacy Theory)¹¹ ซึ่งเป็นผลที่ได้รับการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 63¹²

(3) หากผลนั้นไม่ได้ทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น แต่เป็นผลที่เกิดจากเหตุแทรกแซง (Intervene Cause) ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบในผลนั้นต่อเมื่อผลนั้นเป็น “ผลโดยตรง”

⁷ วิวรรณ ดำรงค์กุลนันท์, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2562), หน้า 182.

⁸ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงสยาม พับลิชชิ่ง, 2562), หน้า 392.

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 397-398.

¹⁰ “ทฤษฎีเงื่อนไข” มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญคือ ถ้าไม่มีการกระทำ ผลก็จะไม่เกิด ถือว่าผลเกิดจากการกระทำนั้น แต่ถ้าไม่มีการกระทำ ผลก็ยังคงเกิด เช่นนี้ไม่ถือว่าผลเกิดจากการกระทำนั้น

รายละเอียดเพิ่มเติมดู จิตติ ดิงศภัทย์, กฎหมายอาญา ภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2546), หน้า 128, 134.

และ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 เล่ม 1, หน้า 399, 412.

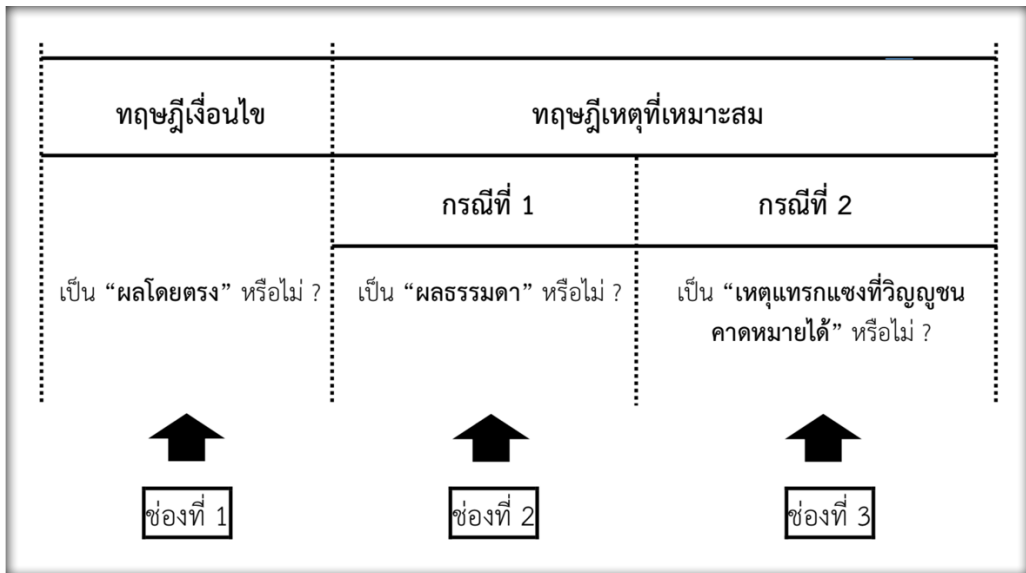
¹¹ “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม” มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญคือ การกระทำนั้นเหมาะสมที่จะให้เกิดผลโดยทั่ว ๆ ไปหรือไม่ หรือหากจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การกระทำนั้นมีความเกี่ยวพันกันพอสมควรกับผลหรือไม่

รายละเอียดเพิ่มเติมดู Johannes Andenaes, Thomas P. Ogle (Translator), *The General Part of the Criminal Law of Norway*, (London: Sweet & Maxwell, 1965), 122.

¹² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 63 “ถ้าผลของการกระทำความผิดใดทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น ผลของการกระทำความผิดนั้นต้องเป็นผลที่ตามธรรมดาย่อมเกิดขึ้นได้”

ซึ่งเกิดจาก “เหตุแทรกแซงที่วิญญูชนคาดหมายได้” หากไม่ใช่ “ผลโดยตรง” หรือเป็น “ผลโดยตรง” แต่เกิดจากเหตุแทรกแซงที่วิญญูชนคาดหมายไม่ได้ ผู้กระทำก็ไม่ต้องรับผิดชอบในผลนั้น

ทั้งนี้ “เหตุแทรกแซงที่วิญญูชนคาดหมายได้” คือเหตุตาม “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม”

สำหรับหลักการปรับใช้ “ทฤษฎีเงื่อนไข” และ “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม” เพื่อวินิจฉัยว่า “มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล” หรือไม่นั้น แบ่งออกเป็น 3 กรณีดังนี้¹³

(1) หากผลนั้นไม่ได้ทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น และไม่ได้เกิดจากเหตุแทรกแซง ให้ใช้ ช่องที่ 1 คือใช้ “ทฤษฎีเงื่อนไข” เพียงทฤษฎีเดียว

(2) หากผลนั้นทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผลที่เกิดจากเหตุแทรกแซงหรือไม่ก็ตาม ให้ใช้ ช่องที่ 1 + ช่องที่ 2 คือใช้ “ทฤษฎีเงื่อนไข” และ “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม” ในส่วนของ “ผลธรรมดา” ประกอบกัน

(3) หากผลนั้นไม่ได้ทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น แต่เป็นผลที่เกิดจากเหตุแทรกแซง ให้ใช้ ช่องที่ 1 + ช่องที่ 3 คือใช้ “ทฤษฎีเงื่อนไข” และ “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม” ในส่วนของ “เหตุแทรกแซงที่วิญญูชนคาดหมายได้” ประกอบกัน

¹³ วิวรรณ ดำรงค์กุลนันท์, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป, หน้า 184-185.

ตัวอย่างที่ 1 A ต้องการฆ่า B โดยการใช้ปืนยิงให้ตาย ต่อมา A ได้ใช้ปืนยิง B จนตาย กรณีนี้ผล (ความตายของ B) ไม่ได้ทำให้ A ต้องรับโทษหนักขึ้น เพราะ A มีเจตนาที่จะให้ B ตายตั้งแต่แรกอยู่แล้ว และผลสุดท้าย B ก็ตายสมดังเจตนาของ A และเมื่อผล (ความตายของ B) ไม่ได้เกิดจากเหตุแทรกแซง กรณีนี้จึงต้องใช้ **ช่องที่ 1** คือใช้ “**ทฤษฎีเจื่อนไข**” เพียงทฤษฎีเดียวในการวินิจฉัยว่า “**มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล**” ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288¹⁴ หรือไม่

ตัวอย่างที่ 2 A ต้องการทำร้ายร่างกาย B โดยการใช้ไม้ตีที่ใบหน้า ต่อมา A ได้ใช้ไม้ตีไปที่ใบหน้าของ B ปรากฏว่าไม้ถูกตาขวาของ B บอด กรณีนี้ผล (อันตรายสาหัส) ทำให้ A ต้องรับโทษหนักขึ้น เพราะตอนแรก A มีเพียงเจตนาทำร้ายให้เกิดอันตรายแก่กายของผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295¹⁵ เท่านั้น แต่ผลสุดท้าย B เกิดอันตรายสาหัสซึ่งเกินกว่าเจตนาของ A ในตอนแรก กรณีนี้จึงต้องใช้ **ช่องที่ 1** + **ช่องที่ 2** คือใช้ “**ทฤษฎีเจื่อนไข**” และ “**ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม**” ในส่วนของ “**ผลธรรมดา**” ประกอบกันในการวินิจฉัยว่า “**มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล**” ในความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัสตามมาตรา 297 (1)¹⁶ หรือไม่

ตัวอย่างที่ 3 A ต้องการฆ่า B โดยการใช้ปืนยิงให้ตาย ต่อมา A ได้ใช้ปืนยิงไล่ยิง B ในขณะที่ A ใช้ปืนยิงไล่ยิง B อยู่ นั้น ปรากฏว่า B ถูกฟ้าผ่าตาย กรณีนี้ผล (ความตายของ B) ไม่ได้ทำให้ A ต้องรับโทษหนักขึ้น เพราะ A มีเจตนาที่จะให้ B ตายตั้งแต่แรกอยู่แล้ว และผลสุดท้าย B ก็ตายสมดังเจตนาของ A (แม้จะตายจากการถูกฟ้าผ่าก็ตาม) เมื่อผลเกิดจากเหตุแทรกแซง (ฟ้าผ่า) กรณีนี้จึงต้องใช้ **ช่องที่ 1** + **ช่องที่ 3** คือใช้ “**ทฤษฎีเจื่อนไข**” และ “**ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม**” ในส่วนของ “**เหตุแทรกแซงที่วิญญูชนคาดหมายได้**” ประกอบกันในการวินิจฉัยว่า “**มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล**” ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 หรือไม่

จากที่ผู้เขียนได้กล่าวมาข้างต้นในหัวข้อนี้ จะเห็นได้ว่าในการวินิจฉัยว่า “**มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล**” หรือไม่นั้น จะต้องนำ “**ผลโดยตรง**” ตาม “**ทฤษฎีเจื่อนไข**” มาใช้เสมอ

¹⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 “ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี”

¹⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 “ผู้ใดทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้นั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

¹⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 (1) “ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัส (ตาบอด) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

ส่วนจะนำมาใช้เพียงทฤษฎีเดียว หรือนำมาใช้ประกอบกับ “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม” ด้วยนั้น ขึ้นอยู่กับว่าผลนั้นทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นหรือไม่ หรือผลนั้นเกิดจากเหตุแทรกแซงหรือไม่

ย้อนกลับมาที่คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6389/2560 ปัญหาคือ ในความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278, 280 (2) ประกอบมาตรา 83 นั้น จะต้องนำ “ผลโดยตรง” ตาม “ทฤษฎีเงื่อนไข” มาใช้เพียงทฤษฎีเดียว หรือนำมาใช้ประกอบกับ “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม” ด้วย สำหรับคำตอบของปัญหานี้ผู้เขียนจะได้กล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

4. บทวิเคราะห์

ในหัวข้อนี้ นอกจากการวิเคราะห์ว่าเหตุใดศาลฎีกาในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6389/2560 จึงวินิจฉัยว่าความตายของผู้ตายมีใช้ผลโดยตรงอันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำอนาจารผู้ตายแล้ว ผู้เขียนจะทำการวิเคราะห์คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ ในแง่มุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ มากยิ่งขึ้น

(1) ในความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278, 280 (2) ประกอบมาตรา 83 นั้น จะต้องนำ “ผลโดยตรง” ตาม “ทฤษฎีเงื่อนไข” มาใช้เพียงทฤษฎีเดียว หรือนำมาใช้ประกอบกับ “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม” ด้วย

คำตอบคือ จะต้องนำ “ผลโดยตรง” ตาม “ทฤษฎีเงื่อนไข” มาใช้ประกอบกับ “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม” ในส่วนของ “ผลธรรมดา” ด้วย เนื่องจากตอนแรกจำเลยทั้งสองมีเพียงเจตนาร่วมกันกระทำอนาจารผู้อื่นตามมาตรา 278 ประกอบมาตรา 83 เท่านั้น ไม่ได้มีเจตนาร่วมกันกระทำอนาจารเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย แต่เมื่อผลสุดท้ายผู้ตายถึงแก่ความตายซึ่งเกินกว่าเจตนาของจำเลยทั้งสองในตอนแรก กรณีนี้จึงต้องใช้ **ช่องที่ 1** + **ช่องที่ 2** ประกอบกันในการวินิจฉัยว่า “มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล” ในความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามมาตรา 278, 280 (2) ประกอบมาตรา 83 หรือไม่

(2) ในการวินิจฉัยว่า “มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล” ในความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278, 280 (2) ประกอบมาตรา 83 หรือไม่นั้น เหตุใดศาลฎีกาจึงพิจารณาถึงแต่เฉพาะ “ผลโดยตรง” เท่านั้น ไม่ได้พิจารณาถึง “ผลธรรมดา” ด้วย

เนื่องจากจำเลยทั้งสองจะมีความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามมาตรา 278, 280 (2) ประกอบมาตรา 83 ได้ ความตายของผู้ตายต้องเป็น “ผลโดยตรง” และเป็น “ผลธรรมดา” อันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำอนาจารผู้ตาย

คดีนี้เมื่อศาลฎีกาเห็นว่าความตายของผู้ตายไม่ใช่ “ผลโดยตรง” อันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำอนาจารผู้ตายเสียแล้ว จึงไม่ได้นำ “ผลธรรมดา” มาพิจารณาด้วย ทั้งนี้ เพราะการที่จะพิจารณาว่าเป็น “ผลธรรมดา” หรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาว่าเป็น “ผลโดยตรง” หรือไม่มาเสียก่อน ซึ่งเมื่อพิจารณาว่าไม่ใช่ “ผลโดยตรง” เสียแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าเป็น “ผลธรรมดา” หรือไม่แต่อย่างใด

(3) เหตุใดศาลฎีกาจึงวินิจฉัยว่าความตายของผู้ตายมิใช่ “ผลโดยตรง” อันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำอนาจารผู้ตาย

เนื่องจากศาลฎีกาเห็นว่า การที่ผู้ตายได้รับ “บาดเจ็บ” และถึงแก่ “ความตาย” จากการติดเชื้อในกระแสโลหิตจากภาวะแทรกซ้อนนั้น ผลซึ่งก็คือ “ความตาย” ของผู้ตายเกิดจากการทำร้าย ไม่ได้เกิดจากการกระทำอนาจาร กล่าวโดยขยายความคือ การที่จำเลยทั้งสองขับรถจักรยานยนต์แข่งเบียดจนรถจักรยานยนต์ของผู้ตายล้มลง เป็นเหตุให้ผู้ตายได้รับ “บาดเจ็บ” นั้น การกระทำของจำเลยทั้งสองในขั้นนี้เป็นความผิดฐานร่วมกันทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 ประกอบมาตรา 83 เท่านั้น ยังไม่มีความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารผู้อื่น ตามมาตรา 278 ประกอบมาตรา 83 แต่อย่างใด

เมื่อรถจักรยานยนต์ของผู้ตายล้มลง ผู้ตายได้รับ “บาดเจ็บ” และหมดสติ การที่จำเลยทั้งสองถอดกางเกงผู้ตายลงมาถึงหัวเขานั้น การกระทำของจำเลยทั้งสองในขั้นนี้เป็นความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารผู้อื่น ตามมาตรา 278 ประกอบมาตรา 83 แล้ว¹⁷ ซึ่งเมื่อมองจากจุดนี้ก็จะเห็นได้ว่าอาการ “บาดเจ็บ” ของผู้ตายนั้นเกิดขึ้นจากการที่จำเลยทั้งสอง

¹⁷ แม้ว่าจำเลยทั้งสองมีเจตนาที่จะร่วมกันข่มขืนกระทำชำเราผู้ตาย แต่ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาเห็นว่าการกระทำของจำเลยทั้งสองในขั้นนี้ (การที่จำเลยทั้งสองถอดกางเกงผู้ตายลงมาถึงหัวเข่า) เป็นเพียงความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารผู้อื่นเท่านั้น

เหตุที่ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยทั้งสองยังไม่มี ความผิดฐานร่วมกันพยายามข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่น แต่มีความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารผู้อื่นสำเร็จนั้น ผู้เขียนเข้าใจว่าทั้ง 2 ศาลเห็นว่าการกระทำของจำเลยทั้งสองในขั้นนี้ยังอยู่ในชั้น “เตรียม” ข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นเท่านั้น ยังไม่ถึงขั้น “ลงมือ” เพราะยังไม่มี ความใกล้ชิดต่อผล ซึ่งผลในที่นี้ก็คือการที่ผู้ตายถูกข่มขืนกระทำชำเรา อย่างไรก็ตาม การกระทำของจำเลยทั้งสองในขั้นนี้ครบองค์ประกอบของความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารผู้อื่นแล้ว ด้วยเหตุนี้ ทั้ง 2 ศาลจึงวินิจฉัยว่าจำเลยทั้งสองมีความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารผู้อื่นเท่านั้น

ร่วมกันทำร้ายจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย ตามมาตรา 295 ประกอบมาตรา 83 ไม่ได้เกิดขึ้นจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำอนาจาร ตามมาตรา 278 ประกอบมาตรา 83

ต่อมาเมื่อผู้ตายถูกส่งไปรักษาอาการ “บาดเจ็บ” ที่โรงพยาบาล จนกระทั่งถึงแก่ความตายเนื่องจากการติดเชื้อในกระแสโลหิตจากภาวะแทรกซ้อนนั้น ผลซึ่งก็คือ “ความตาย” ของผู้ตายจึงเป็น “ผลโดยตรง” อันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันทำร้ายผู้ตาย มิใช่ “ผลโดยตรง” อันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำอนาจารผู้ตายแต่อย่างใด

ด้วยเหตุนี้ ศาลฎีกาจึงพิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์เป็นว่า ให้ยกฟ้องในความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 278, 280 (2) ประกอบมาตรา 83 และให้ลงโทษจำเลยทั้งสองใน 2 ฐานความผิด ดังนี้

ฐานที่หนึ่ง ร่วมกันกระทำอนาจารผู้อื่น ตามมาตรา 278 ประกอบมาตรา 83

ฐานที่สอง ร่วมกันทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายโดยไม่มีเจตนาฆ่า ตามมาตรา 290 วรรคแรก ประกอบมาตรา 83

เป็นกรณีการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท จึงลงโทษฐานร่วมกันทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายโดยไม่มีเจตนาฆ่าตามมาตรา 290 วรรคแรก ประกอบมาตรา 83 ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามมาตรา 90

5. บทสรุป

บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาต่อเมื่อ “มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล” ซึ่งการวินิจฉัยว่า “มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล” หรือไม่นั้น จะต้องนำ “ผลโดยตรง” ตาม “ทฤษฎีเงื่อนไข” มาใช้เสมอ ส่วนจะนำมาใช้เพียงทฤษฎีเดียว หรือนำมาใช้ประกอบกับ “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม” ด้วยนั้น ขึ้นอยู่กับว่าผลนั้นทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นหรือไม่ หรือผลนั้นเกิดจากเหตุแทรกแซงหรือไม่ หากผลนั้นทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น ก็ต้องนำ “ผลโดยตรง” ตาม “ทฤษฎีเงื่อนไข” มาใช้ประกอบกับ “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม” ในส่วนของ “ผลธรรมดา” หากผลนั้นไม่ได้ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น แต่เป็นผลที่เกิดจากเหตุแทรกแซง ก็ต้องนำ “ผลโดยตรง” ตาม “ทฤษฎีเงื่อนไข” มาใช้ประกอบกับ “ทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม” ในส่วนของ “เหตุแทรกแซงที่วิญญูชนคาดหมายได้”

สำหรับเหตุที่ศาลฎีกาในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6389/2560 วินิจฉัยว่าความตายของผู้ตายมิใช่ผลโดยตรงอันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำอนาจารผู้ตายนั้น เนื่องจากศาลฎีกาเห็นว่า ผลซึ่งก็คือ “ความตาย” ของผู้ตายนั้น เป็น “ผลโดยตรง” อันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันทำร้ายผู้ตายเท่านั้น มิใช่ “ผลโดยตรง” อันเกิดจากการที่จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำอนาจารผู้ตายแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ จำเลยทั้งสองจึงไม่มีความผิดฐานร่วมกัน

กระทำอนาจารเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278, 280 (2) ประกอบมาตรา 83 คงมีความผิดฐานร่วมกันกระทำอนาจารผู้อื่น ตามมาตรา 278 ประกอบมาตรา 83 เท่านั้น ซึ่งผู้เขียนเห็นพ้องด้วยกับคำวินิจฉัยของศาลฎีกาในส่วนนี้ ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลดังที่ผู้เขียนได้วิเคราะห์มาแล้วในหัวข้อก่อนหน้านี้